

Vår saksbehandler

Mona Nordhammer Sæther, monsather@mil.no
+4748023019, 05108000

Vår dato

2023-03-03

Vår referanse

2023/005497-006/FORSVARET/ 720

FMA/MATERIELLAVD/MATRF FOUSEK/MILJØKTR

Tidligere dato**Tidligere referanse****Til**

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 OSLO
NORGE

Kopi til

Svar fra Forsvarsmateriell - høring - forslag til endring av miljøbestemmelsene i anskaffelsesregelverket

1 Innledning

Vi viser til Forsvarsdepartementet skriv av 30. januar 2023 (ref.2022/2181-2/FD V 3/ART), hvor departementet oversender brev fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) om høring om forslag til endring av miljøbestemmelsene i anskaffelsesregelverket.

I høringen foreslås det å endre regelverket for offentlige anskaffelser slik at det støtter viktige mål i FNs bærekraftsmål. For å oppnå målene om økt bærekraft gjennom offentlige innkjøp, er det fremmet tre forslag som tar sikte på en skjerpet plikt til å stille miljøkrav i offentlige anskaffelser.

2 Forsvarsmateriells kommentarer

Forsvarsmateriell er positive til at regelverket brukes aktivt for å fremme bærekraftig utvikling og skjerpe miljøkrav i offentlige anskaffelser.

Å fremme bruk av miljøkrav er i tråd med forsvarssektorens klima- og miljøstrategi, hvor ett av satsingsområdene er omlegging til sirkulær økonomi og bærekraftige anskaffelser. I handlingsplanen som skal følge opp strategien, er ett av hovedmålene at forsvarssektoren stiller krav som reduserer klima- og miljøpåvirkning, og som fremmer sirkulære løsninger i 100% av sine anskaffelser innen 2025. Et viktig tiltak for å nå dette målet er kunnskapsheving rundt miljøkravstilling. Miljøkrav må tilpasses den enkelte anskaffelsen, og dialog med markedet er essensielt for å forstå hvordan miljøkravene bør stilles. For forsvarsanskaffelser vil vi tillegge bærekraftsmål større vekt ved tildeling av tilbud. Dette gjør vi ved å endre evalueringsmodellene våre til også å inkludere leverandørens vektlegging av miljøkrav til både produktet og produksjonsprosessen. Dette vil være med på å favorisere leverandører som jobber aktivt med å redusere miljøpåvirkningen av sine produkter.

Postadresse

Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer
Norge

Besøksadresse

Grev Wedels plass 1
0151 OSLO
Norge

Sivil telefon

/

Militær telefon

0510 3003

Epost/ Internett

postmottak@fma.no
www.fma.no

Vedlegg**Organisasjonsnummer**

NO 916 075 855

Det er derfor viktig at vår kravsetting kan inneholde både absolutte krav og krav leverandørene kan vektes i forhold til hverandre. Vi mener derfor at det blir for snevert å kun knytte miljø til vekting av kriterier, som man gjør i forslag 1 og 2, da det er modenheten i markedet som er avgjørende for om miljøkrav bør formuleres som kriterier eller skal-krav. Ofte vil en kombinasjon være mest hensiktsmessig.

Forslag 1: Forsvarsmateriell er enig i NFD sin vurdering av forslag 1 om at «en føring om alltid å vekte miljø med minimum 30 prosent kan imidlertid være lite hensiktsmessig i enkelt anskaffelser» slik det er foreslått, og at «Et så strengt krav vil også kunne bryte med lovens formål om effektiv bruk av samfunnets ressurser». NFD har under punkt 5.2 tatt med eksempler hvor det verken er hensiktsmessig eller effektiv ressursbruk å benytte tildelingskriterium med 30 prosent vekting. Det bør derfor vurderes i hver enkelt anskaffelse hvor mye miljøkrav bør vektes, med en klar føring at det uansett skal være en viss andel av evalueringskriteriene

Forslag 2: Her åpnes det opp for en viss fleksibilitet med hensyn til hvilket trinn i anskaffelsesprosessen miljøhensyn skal ivaretas, og at vekting av miljøkrav angår del III anskaffelser på områder med ikke uvesentlig miljøbelastning. I Forsvarets anskaffelser vurderes konsekvenser for miljøet i konseptfasen, men med vekt på hvilken effekt bruken av materiellet vil gi. I forprosjektfasen blir det mer fokus på valgt løsning og hvilke miljømessig påvirkning som fremkommer som konsekvens av produksjon og produkt. Det er derfor slik at klima og miljø vurderes og stilles krav til på ulike trinn i anskaffelsesprosessen.

Forslag 3: Forslaget innebærer at klima- og miljøhensyn skal ivaretas for anskaffelser med ikke uvesentlig miljøbelastning, og gir fleksibilitet til å velge mellom å stille miljøkrav eller vekte miljøhensyn 30 %. Dette vil gi oppdragsgiver fleksibilitet i forhold til den konkrete anskaffelsen og vil ivareta en effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å ikke stille strenge miljøkrav der effekten av disse er minimale. Det er for eksempel langt mer vesentlig å stille klima- og miljøkrav i en anskaffelse som innebærer mye transport, enn anskaffelse av bedriftshelsetjenester. Flexibilitet i bruk av miljøkrav, -kriterier, eller begge deler, i den enkelte anskaffelsen, vil være både viktig og nødvendig for å nå målet om mer miljøvennlige anskaffelser. Velvalgte miljøkrav eller -kriterier vil kunne bidra til å stimulere markedet uten å gi uakseptable følger for anskaffelsen selv.

Vår anbefaling er å gå videre med forslag 3 da det er den som er best egnet til å fremme miljø- og klimahensyn ut ifra et kost-nytte perspektiv. Det er også akseptabelt å gå videre med alternativ 2 dersom det gis rom for fleksibilitet. Det oppfordres til å fremme alle former for miljøkravstilling, slik at det ikke kun er miljøkriterier som blir ansett som vesentlig. Videre bør det vurderes om ordlyden «ikke uvesentlig miljøbelastning» skal følges opp med en veileder som beskriver dette i mer detalj. Her kan det gis eksempler på produkter eller tjenester som ansees å gi mer miljøbelastning enn andre. Vi vil her vise til DFØ sin veileder innenfor CSR og hvilke produkter og markeder som er mer utsatt for brudd på andre bærekraftsmål, som korrupsjon og ILO-konvensjoner

Vedrørende dokumentasjon på miljøkrav: Det antas at dokumentasjon på miljøkrav er og vil være i utvikling framover. Av den grunn kan det være hensiktsmessig at det i bestemmelser og veiledere pekes på anerkjente metoder og verktøy for å evaluere disse.

3 Konklusjon

Forsvarsmateriell er positiv til å bruke regelverket aktivt til å frem bærekraftig utvikling herunder skjerpe miljøkravene. Miljøkrav må tilpasses den enkelte anskaffelsen, og dialog med markedet er essensielt for å forstå hvordan miljøkravene bør stilles.

Vi anbefaler å gå videre med det som er benevnt forslag 3, subsidiert forslag 2.

Med hilsen

Øyvind Kvalvik (e.f.)
investeringsdirektør
generalmajor

Jonny M. Otterlei
teknisk direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.
